

AZ ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (negyedik tanács)

2007. április 18.*

A T-195/05. sz. ügyben,

a **Deloitte Business Advisory NV** (székhelye: Brüsszel [Belgium], képviselik: D. Van Heuven, S. Ronse és S. Logie ügyvédek)

felperesnek

az **Európai Közösségek Bizottsága** (képviselek: L. Pignataro-Nolin és E. Manhaeve, meghatalmazotti minőségben)

alperes ellen,

amelynek tárgya egyfelől az Euphet által az „Az [Egészségügyi és Fogyasztóvédelmi] Főigazgatóság szakterületeire vonatkozó értékelési keretszerződés, 1. sz. tétel (közegészségügy) SANCO/2004/01/041. sz. ajánlati felhívás” című közbeszerzési szerződésre benyújtott ajánlatot elutasító bizottsági határozat, másfelől a szóban forgó szerződést harmadik személy részére odaitélő bizottsági határozat megsemmisítése,

* Az eljárás nyelve: holland.

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK
ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁGA (negyedik tanács),

tagjai: H. Legal elnök, I. Wiszniewska-Bialecka és E. Moavero Milanesi bírák,

hivatalvezető: J. Plingers tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2006. október 11-i tárgyalásra,

meghozta a következő

Ítéletet

Jogi háttér

- ¹ A szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélését az Európai Községek általános költségvetésére alkalmazandó költségvetési rendeletről szóló, 2002. június 25-i 1605/2002/EK, Euratom tanácsi rendelet (HL L 248., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás: 1. fejezet, 4. kötet, 74. o., a továbbiakban: költségvetési rendelet) első része V. címének rendelkezései, valamint a költségvetési rendelet végrehajtására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 2002. december 23-i 2342/2002/EK, Euratom bizottsági rendelet (HL L 357., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás: 1. fejezet, 4. kötet, 145. o., a továbbiakban: végrehajtási rendelet) rendelkezései szabályozzák.

- 2 A költségvetési rendelet 89. cikkének (1) bekezdése szerint:

„Minden, a költségvetés által egészében vagy részben finanszírozott közbeszerzési szerződés megfelel az átláthatóság, az arányosság, az egyenlő elbánás és a megkülönböztetésmentesség elvének.”

- 3 A költségvetési rendelet 94. cikke értelmében:

„A szerződés nem ítéltető oda azon pályázóknak vagy ajánlattevőknek, akik a közbeszerzési eljárás során:

a) összeférhetetlenek [...]”

- 4 A költségvetési rendelet 99. cikke ekként rendelkezik:

„A közbeszerzési eljárás időtartama alatt minden, az ajánlatkérő és a pályázók vagy ajánlattevők közötti kapcsolatfelvételnek ki kell elégítenie az átláthatóságot és az egyenlő elbánást biztosító feltételeket. Ez nem vezethet a szerződés feltételeinek vagy az eredeti pályázat feltételeinek módosításához.”

5 A végrehajtási rendelet 138. cikkének (3) bekezdése előírja:

„(1) A szerződés odaítélésére az alábbi két módszer egyike alapján kerül sor:

- a) a szerződés odaítélése a legalacsonyabb összegű ellenszolgáltatás alapján, amely esetén a szerződést azon szabályszerű ajánlat nyeri el, amely eleget tesz a megállapított feltételeknek, és a legalacsonyabb árat kínálja;
- b) az összességében legelőnyösebb ajánlat szempontja szerinti eljárás.

(2) Az összességében legelőnyösebb ajánlat az, amely esetén a legelőnyösebb az ár és a cserébe kínált minőség aránya, figyelembe véve a szerződés tárgya által indokolt szempontokat, azaz az árajánlatot, a műszaki értékeket, az esztétikai és funkcionális jellemzőket, a környezeti jellemzőket, az üzemeltetési költségeket, a nyereségességet, a teljesítési, illetve a szállítási határidőket, az értékesítést követő vevőszolgálatot és a technikai segítségnyújtást.”

6 A végrehajtási rendelet 146. cikkének (3) bekezdése szerint:

„A pályázati felhíváshoz mellékelt dokumentumokban meghatározott valamennyi lényeges követelménynek, vagy az azokban megállapított egyedi követelményeknek nem megfelelő részvételi kérelmek és ajánlatok kizárásra kerülnek.

Az értékelő bizottság azonban felkérheti a pályázókat, illetve az ajánlattevőket, hogy meghatározott határidőn belül nyújtsanak be kiegészítő anyagot, vagy tisztázzák a kizárási és kiválasztási szempontokra vonatkozóan benyújtott dokumentumokban foglaltakat.”

- 7 A végrehajtási rendelet 147. cikkének (3) bekezdése rögzíti:

„Az ajánlatkérő [...] [meg]hozza döntését, amely legalább az alábbiakat tartalmazza:

- a) az ajánlatkérő neve és címe, valamint a szerződés, illetve a keretszerződés tárgya és értéke;
- b) az elutasított pályázók, illetve ajánlattevők neve, és az elutasítás oka;
- c) az értékelésben részt vevő pályázók, illetve ajánlattevők neve, és kiválasztásuk oka;
- d) a kirívóan alacsony árajánlatok elutasításának oka;
- e) a kiválasztott pályázók, illetve ajánlattevők neve és kiválasztásuk okai, utalva a kiválasztás és a szerződés odaítélésének előzetesen bejelentett szempontjaira, továbbá, amennyiben ismert, a szerződésnek vagy a keretszerződésnek azon hányada, amelyet az ajánlattevő harmadik személynek alvállalkozásba szándékozik adni;

f) tárgyalásos eljárás esetén a 126., 127., 242., 244., 246. és 247. cikkben említett körülmények, amelyek az eljárás alkalmazását indokolják;

g) adott esetben az ajánlatkérő azon döntésének indokolása, hogy nem ítéli oda a szerződést.”

8 A végrehajtási rendelet 148. cikkének (3) bekezdése rögzíti:

„Amennyiben az ajánlatok felbontását követően szükségessé válik egyes ajánlatok tisztázása, vagy nyilvánvaló elírást kell kijavítani az ajánlatban, úgy az ajánlatkérő kapcsolatba léphet az ajánlattevővel, de e kapcsolatfelvétel nem eredményezheti az ajánlatban foglalt feltételek bárminemű módosítását.”

A jogvita előzményei

9 A Bizottság 2004. december 14-én az *Európai Unió Hivatalos Lapjának Kiegészítésében* (HL 2004. S 243) ajánlati felhívást tett közzé az „[Egészségügyi és Fogyasztóvédelmi]” Főigazgatóság szakterületeire vonatkozó értékelési keretszerződés 1. sz. tétel (közegészségügy) SANCO/2004/01/041. sz. ajánlati felhívás” című keretszerződés odaítéléséről (a továbbiakban: keretszerződés).

- 10 A közbeszerzési eljárásra vonatkozó dokumentáció 7.1.3. és 7.1.4. pontjából kitűnik (a továbbiakban: dokumentáció), hogy a keretszerződésnek különösen a közegészségügyre vonatkozó közösségi cselekvési program (2003–2008) elfogadásáról szóló, 2002. szeptember 23-i európai parlamenti és a tanácsi 1786/2002/EK határozat (HL L 271., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás: 15. fejezet, 7. kötet, 173. o.) által a közegészségügy területén létrehozott közösségi cselekvési program értékelésére kell vonatkoznia.
- 11 A dokumentáció két fő feladatra osztja a keretszerződés teljesítése során ellátandó feladatokat. Az első feladat (az 1. fő feladat) bizonyos tanulmányok elkészítéséből, a programok és a közösségi politikák kialakítására és előkészítésére, azok előzetes értékelésére, valamint „értékelési tevékenységek szervezésére” vonatkozó bizonyos szolgáltatások nyújtásából áll. A második feladat (a 2. fő feladat) a programok, politikák és egyéb tevékenységek közben, befejezési és utólagos értékeléseinek megvalósítását foglalja magában. A dokumentáció szerint a keretszerződésnek egyedi szerződések megkötését is lehetővé kell tennie a Bizottság szükségletei szerint. A keretszerződés időtartama főszabály szerint 24 hónap, amely két alkalommal egyenként 12 hónappal meghosszabbítható.
- 12 A dokumentáció emellett az ajánlattevőkre nézve több kifejezett kizáró okot felsorol.
- 13 A költségvetési rendelet 94. cikkében említett, a dokumentáció 9.1.3. pontjában megismételt egyik kizáró ok a következő:

„A szerződés nem ítéltető oda azon pályázóknak vagy ajánlattevőknek, akik a közbeszerzési eljárás során:

a) összeférhetetlenek [...]”

14 A Deloitte Business Advisory NV a szóban forgó ajánlati felhívásra való ajánlattétel érdekében az európai közegészségügy értékelésére konzorciumot (European Public Health Evaluation Task Force, a továbbiakban: Euphet) hozott létre a London School of Hygiene and Tropical Medicine-nel (Londoni Higiéniai és Trópusi Orvostudományi Intézet), a Nederlandse Organisatie voor toegepast-natuurwetenschappelijk onderzoek-kel (az Alkalmazott Tudományos Kutatás Hollandiai Szervezete, a továbbiakban: TNO) és az Istituto superiore di sanitàval (Olasz Központi Egészségügyi Intézet), amelyet olyan intézmények is segítettek, mint a Karolinska Intitutet (svéd kutatási és orvostudományi központ). A felperes járt el e tömörülés jogi képviselőjeként.

15 Az Euphet 2005. február 10-én a közbeszerzési eljárás keretében ajánlatot nyújtott be a Bizottsághoz. Az Euphet ajánlatában szerepel a „Függetlenség” című bekezdés, amelynek a szövege a következő:

„Az Euphet tudomásul veszi és vállalja, hogy egyetlen értékelő szervezet vagy annak egyetlen képviselője a legcsekélyebb mértékben sem lehet ténylegesen vagy lehetséges módon összeférhetetlen a keretszerződés teljesítése keretében ellátott feladatai során. Megerősítjük, hogy az Euphetben szereplő valamennyi résztvevő teljes mértékben független a Bizottságtól, és e tekintetben semmilyen kockázatra nem számítunk. Emellett vállaljuk, hogy valamennyi egyedi szerződés tekintetében részletes előzetes ellenőrzést végzünk annak biztosítása érdekében, hogy az ajánlatunkban szereplő egyes csapatok olyan tagokból álljanak, akik teljes mértékben függetlenül tudnak dolgozni, valamint objektív, külső szemszögű és független értékelést tudnak végezni. Amennyiben e projektek végrehajtása során a legcsekélyebb olyan nehézség merülne fel, amely sértheti ezen alapelvet, arról haladéktól tájékoztatjuk a Bizottságot annak érdekében, hogy az együttműködésével megtaláljuk a megoldást.”

16 A Bizottság 2005. április 22-i levelében arról értesítette az Euphetet, hogy ajánlatát elutasították, tekintettel arra, hogy a közbeszerzési értékelő bizottság személyében összeférhetetlenség kockázatának fennállását állapította meg (a továbbiakban: elutasító határozat). Az elutasító határozatban ugyanis a Bizottság a következőket emeli ki:

„Az értékelő bizottság megvizsgálta az ajánlatokat az esetleges összeférhetetlenség szempontjából [...]. A pályázati felhívás dokumentációjában szereplő szerződéstervezet meghatározza az [összeférhetetlenség] fogalmát. E meghatározás szövege a következő:

»A nyertes pályázó meghoz minden olyan intézkedést, amely szükséges az olyan helyzetek megelőzéséhez, amelyek veszélyeztethetik a szerződés elfogulatlan és objektív teljesítését. Az összeférhetetlenség különösen gazdasági érdekeltségek, politikai vagy nemzeti szintű viszonyok, rokoni és érzelmi kapcsolatok, vagy közös érdekeken alapuló bármely más releváns kapcsolat esetén állhat fenn.«

Valamely értékelésre vonatkozó szerződés tekintetében [összeférhetetlenség] állhat fenn abban az esetben, ha az ajánlattevő érdekelt vagy érdekelt volt az értékelés tárgyának megvalósításában. Ebben az esetben az értékelő olyan helyzetbe kerülhet, amelyben a saját munkáját kell elbírálnia, így felmerül annak a nagyfokú kockázata, hogy az összeférhetetlenség befolyásolja az objektivitását, amely az értékelés lényegi eleme. A dokumentáció szintén hangsúlyozza, hogy az értékelések során garantálni kell az objektivitást.

Az alábbiakban közöljük az Euphet fő partnereinek az [Egészségügyi és Fogyasztóvédelmi] Főigazgatóság tevékenységekben való részvételére vonatkozó elérhető információkat:

- a London School of Hygiene and Tropical Medicine nagy számban kötött támogatási szerződést az [Egészségügyi és Fogyasztóvédelmi] Főigazgatósággal (jelenleg 14-et);

- a TNO nagy számban kötött támogatási szerződést az [Egészségügyi és Fogyasztóvédelmi] Főigazgatósággal a közegészségügy területén;
- az Istituto superiore di sanità támogatási szerződést kötött az [Egészségügyi és Fogyasztóvédelmi] Főigazgatósággal a közegészségügy területén, továbbá az elkövetkező hónapokban egy újabb szerződés aláírása várható;
- a Karolinska Institutet nagy számban kötött támogatási szerződést az [Egészségügyi és Fogyasztóvédelmi] Főigazgatósággal a közegészségügy területén.

Az értékelő bizottság megállapította, hogy az Euphet nem közölte azt a tényt, hogy a konzorciumban részt vevő partnerei közül többen jelentős mértékben érdekeltek közegészségügyi programok megvalósításban. Tekintettel az [összeférhetetlenségből] eredő jelentős kockázat felmerülésére, olyan részletes és konkrét magyarázatra lett volna szükség, amely lehetővé tette volna annak megállapítását, hogy miként oldható meg az [összeférhetetlenségből] adódó probléma, és szüntethető meg a kockázat. A javasolt megoldás nem megfelelő, és az ajánlattevő nem nyújtott kellő garanciát arra nézve, hogy az [összeférhetetlenség] valamennyi esete elkerülhető.”

¹⁷ Mindemellett a Bizottság az elutasító határozatban ehhez hozzáfűzi, hogy a közbeszerzési szerződést elnyerő pályázóval még két hétig nem írja alá a keretszerződést.

¹⁸ Az Euphet 2005. május 3-i levelében vitatta a Bizottság álláspontját, és felhívta az intézményt, hogy 2005. május 4-e előtt cselekedjen, továbbá közölte, hogy ellenkező esetben az Elsőfokú Bírósághoz fordul.

- 19 A Bizottság 2005. május 4-i faxüzenetében nyugtázta az Euphet levelének átvételét, és a következőképpen összegezte álláspontját:

„Tekintettel arra, hogy több időre van szükségünk a levelében felvetett kérdések megvizsgálásához, e levél elküldésének időpontjától számított további, 15 napos határidő lejáratát megelőzően nem írjuk alá szerződést.”

- 20 A Bizottság 2005. május 19-i faxüzenetében azt közölte, hogy fenntartja az Euphet által benyújtott ajánlat elutasítására vonatkozó álláspontját.

Az eljárás és a felek kérelmei

- 21 Az Elsőfokú Bíróság hivatalához 2005. május 19-én benyújtott keresetlevelével a felperes előterjesztette a jelen keresetet.
- 22 A felperes az Elsőfokú Bíróság Hivatalánál ugyanazon a napon benyújtott, külön beadványában ideiglenes intézkedés iránti kérelmet terjesztett elő, amelyben kérte egyfelől, hogy az Elsőfokú Bíróság függessze fel az elutasító határozat és a közbeszerzési szerződést valamely másik ajánlattevő részére odaítélő határozat (a továbbiakban: odaítélő határozat) teljesítését, és másfelől 2,5 millió EUR összegű pénzbírság terhe mellett tiltsa meg a Bizottságnak az odaítélő határozatnak a nyertes pályázó részére történő közlését, valamint a vonatkozó szerződés aláírását.

- 23 Az Elsőfokú Bíróság elnöke 2005. május 26-i végzésével arra utasította a Bizottságot, hogy ne írja alá a keretszerződést az ideiglenes intézkedések iránti kérelemről véglegesen határozó végzés kihirdetéséig.
- 24 Az Elsőfokú Bíróság elnöke 2005. szeptember 20-i végzésével elutasította az ideiglenes intézkedés iránti kérelmet.
- 25 Az előadó bíró jelentése alapján az Elsőfokú Bíróság (negyedik tanács) az eljárás szóbeli szakaszának megnyitásáról határozott.
- 26 A felek szóbeli előterjesztéseit és az Elsőfokú Bíróság által szóban feltett kérdéseire adott válaszait a 2006. október 11-i tárgyaláson meghallgatták.
- 27 A felperes kéri, hogy az Elsőfokú Bíróság
- nyilvánítsa a keresetet megalapozottnak;
 - semmisítse meg az elutasító határozatot;
 - semmisítse meg az odaitélő határozatot;
 - kötelezze a Bizottságot a költségek viselésére.

28 A Bizottság kéri, hogy az Elsőfokú Bíróság:

- nyilvánítsa a felperes kérelmét megalapozatlannak, és utasítsa el a keresetet;
- kötelezze a felperest a költségek viselésére.

Indokolás

29 A felperes keresete alátámasztására két jogalapra hivatkozik: arra, hogy szerinte az összeférhetetlenség miatt jogellenesen zárták ki az Euphetet a közbeszerzési eljárásból, és arra, hogy jogellenesen megfosztották attól, hogy az összeférhetetlenségre vonatkozóan kiegészítő információkat adjon elő.

Az Euphet a közbeszerzési eljárásból összeférhetetlenség kockázata miatt történő kizárásának jogellenességére alapított első jogalapról

30 A felperes érvelése lényegében először az elutasító határozat összeférhetetlenség fennállására vonatkozó indokolás hiányának, másodszor az összeférhetetlenség hiányának, harmadszor a bizalomvédelem elve megsértésének, valamint a végrehajtási rendelet 138. cikke megsértésének bizonyítására irányul.

Az összeférhetetlenség fennállására vonatkozó indokolási kötelezettség megsértéséről

– A felek érvei

- 31 A felperes az általános indokolási kötelezettség és a végrehajtási rendelet 147. cikke (3) bekezdésének megsértésére alapított első jogalapja első részében azt állítja, hogy az elutasító határozatnak az összeférhetetlenség fennállására vonatkozó indokolása hibás és hiányos.
- 32 A felperes szerint a Bizottság elutasító határozatának indokolása hibás, mivel az értékelő bizottság, amelynek jelentéséből a jelen ítélet kivonatokat tartalmaz, tévesen jutott arra a következtetésre, hogy az Euphet nem közölte azt, hogy a konzorciumban részt vevő partnerei közül többen jelentős mértékben érdekeltek voltak közegészségügyi programok megvalósításban. Az Euphet ajánlata ugyanis világosan beszámolt az egyes partnereinek az Egészségügyi és Fogyasztóvédelmi Főigazgatóság folyamatban lévő tevékenységeiben való érdekelttségéről.
- 33 Emellett a Bizottság elutasító határozatának indokolása hiányos, mivel a Bizottság soha nem fejtette ki, hogy az Euphet által javasolt megoldás miért nem megfelelő, és az miért nem nyújt kellő biztosítékot arra nézve, hogy az összeférhetetlenség valamennyi esete elkerülhető. Ráadásul a felperes szerint ugyan a pályázati felhívás legalább 7 szakértő részvételét kívánta meg, az Euphet ajánlata 65 önéletrajzot tartalmazott, amelyből 45 olyan személyé volt, akik semmilyen kapcsolatban nem álltak a Bizottság által idézett szervezetekkel, és így minden esetben összeférhetetlenség felmerülése nélkül lehetett volna ellátni a különböző feladatokat. A Bizottság által idézett szervezetekkel kapcsolatban álló 20 személy tekintetében kizárólag akkor merült volna fel összeférhetetlenség, ha azokat a 2. fő feladat D típusú tevékenységeinek elvégzésével bízták volna meg, amely fő feladat sokoldalúsága lehetővé tette volna, hogy e személyeket az összeférhetetlenség kockázatának felmerülése nélkül osszák be az egyes értékelési feladatokra. Mivel a kiválasztás feltételei rendkívül szigorúak voltak, az Euphet nagy számban kívánt olyan szakértőket felvenni, akik feltételezhetően tapasztalattal rendelkeztek az

Egészségügyi és Fogyasztóvédelmi Főigazgatóság tevékenységeinek területén. Ezért e tekintetben az volt a szükséges és elégséges feltétel, hogy az Euphet javaslatokat adjon az összeférhetetlenség feloldására, amely feltételnek az Euphet a jelen ügyben megfelelt.

- 34 A felperes másodsorban hangsúlyozza, hogy az a tény, hogy az Euphetben szereplő résztvevők közül egy vagy több támogatást kapott a Bizottságtól, nem alkalmas arra, hogy minden tekintetben kétségbe vonja az objektivitásukat, valamint a Bizottság először az ellenkérelmében hivatkozik e körülményre, és arra, hogy több felvett szakértő támogatásban részesült az „Egészségügyi és Fogyasztóvédelmi” Főigazgatóságtól.
- 35 A Bizottság feladata annak konkrét bizonyítékokkal történő alátámasztása, hogy az adott ajánlattevő tekintetében felmerül az összeférhetetlenség valamely esete, és hogy ennek kockázata alkalmas arra, hogy igazolja az ajánlattevő kizárását, *quod non*, és a Bizottságnak világosan fel kell ezt tüntetnie a pályázati felhívásban, oly módon, hogy a figyelmeztetett ajánlattevők figyelembe tudják venni e kockázatot a csapatuk összeállítása során.
- 36 A Bizottság először is vitatja azt a kifogást, miszerint az elutasító határozat indokolása hibás, mivel úgy ítéli meg, hogy joggal vélte úgy, hogy az Euphet nem közölte azt a tényt, hogy a konzorciumban részt vevő partnerei közül többen jelentős mértékben érdekeltek az alapügyben is szóban forgó közegészségügyi programok megvalósításban. Ugyanis annak ellenére, hogy az Euphet egyes partnereinek önéletrajzából kiderül azoknak a közegészségügy területére vonatkozó közösségi programok megvalósításában való érdekeltsége, az Euphet nem tartotta szükségesnek, hogy jelezze Bizottság felé az összeférhetetlenség lehetséges kockázatát, mivel kijelentette:

„Megerősítjük, hogy az Euphetben szereplő valamennyi résztvevő teljes mértékben független a Bizottságtól, és e tekintetben semmilyen kockázatra nem számítunk.”

- 37 Emellett a Bizottság szándékosan általános jelentéssel rendelkező kifejezésekkel szövegezte meg a végrehajtási rendelet 94. cikkében rögzített és a dokumentáció 9.1.3. pontjában megismételt, összeférhetetlenségen alapuló kizáró okot, mivel az összeférhetetlenség fennállásának megítélése az ajánlattételi dokumentációban foglaltaknak az ajánlatkérő általi konkrét vizsgálatát teszi szükségessé.
- 38 A Bizottság továbbá úgy véli, hogy kellőképpen kifejtette azon okokat, amelyek alapján úgy ítélte meg, hogy az Euphet tekintetében összeférhetetlenség áll fenn. Ehhez hozzáfűzi, hogy a 2005. május 19-i levele nem minősül utólagos indokolásnak, hanem az Euphet ügyvédjeinek a 2005. május 3-án kelt részletes levelében felhozott érvekre adott válasz. Ennélfogva az Euphet kellőképpen ismerte az elutasító határozat indokait.
- 39 Végül a Bizottság visszautasítja a felperes azon állítását, miszerint minden esetben el lehetett volna végezni az értékelési feladatokat az összeférhetetlenség kockázata nélkül, azért mert az ajánlat 65 önletrajzot tartalmazott, amelyből 45 olyan személyé volt, akik semmilyen kapcsolatban nem álltak az Euphet azon partnereivel, amelyek tekintetében a Bizottság összeférhetetlenséget állapított meg. Ugyanis az Euphet által ajánlott szakértők nem rendelkeztek ugyanolyan szaktekintéllyel, és az Euphet az „Értékelés” és „Közegészségügy” terén szerzett tapasztalatuk alapján csoportosította ajánlatában e szakértőket. Ennek megfelelően e szakértők osztályozása egy A-tól D-ig tartó skála alapján történt. Az Euphet által ajánlott szakértők képzéseinek vizsgálata feltárja, hogy a legmagasabb osztályzatot kapott szakértők többsége, akik feltételezhetően az értékelési feladatok ellátásában a legjelentősebb szerepet játszanak, olyan szervezetekhez kötődnek, amelyek jelentős mértékben kaptak támogatást a Bizottságtól a közegészségügy területére vonatkozó közösség programok megvalósításával kapcsolatban. Emellett a konzorcium valamennyi tagja szerepelt abban a bizottságban, amely felügyeli a közbeszerzések teljesítését. Ezenkívül pedig a felperes egységes csapatot kívánt összeállítani, és így alig hihető, hogy e szervezeteket, illetve szakértőket távol tartották volna bizonyos feladatok elvégzésétől függetlenül annak az elvégzendő munkára gyakorolt következményeitől.

40 Másfelől a Bizottság vitatja azt a kijelentést, miszerint kifejezett kizáró okként kifejezetten meg kellett volna említenie a dokumentációban az „összeférhetetlenség kockázatát”, mert az megfosztotta az Euphet azon lehetőségtől, hogy figyelembe vegye e kockázatot.

41 Először, a költségvetési rendelet 93. és 94. cikke kimerítően felsorolja a kizáró okokat, és a 94. cikk, amelynek szövegét a dokumentáció is tartalmazza, megemlíti az összeférhetetlenség fennállásának lehetőségét.

42 Másodszor, az ajánlatának összeállítása során az Euphet teljes mértékben tájékozott volt az összeférhetetlenség tekintetében, mivel abban kijelentette: „[a]z Euphet tudomásul veszi és vállalja, hogy egyetlen értékelő szervezet vagy annak egyetlen képviselője sem lehet ténylegesen vagy lehetséges módon összeférhetetlen a keretszerződés teljesítése keretében ellátott feladatai során”. Annak ellenére, hogy az Euphet tudatában volt annak, hogy az összeférhetetlenségnek nemcsak a tényleges, hanem a lehetséges kockázata is összeegyeztethetetlen a keretszerződésben foglalt értékelési feladatok elvégzésével, az ajánlatában kijelentette:

„Megerősítjük, hogy az Euphetben szereplő valamennyi résztvevő teljes mértékben független a Bizottságtól, és e tekintetben semmilyen kockázatra nem számítunk.”

43 Harmadszor, a felperes a válaszában elismerte, hogy az összeférhetetlenség fennállása problémát okozhat akkor, amikor a szervezetek valamely olyan közösségi politika értékelésében vesznek részt, amelynek keretében támogatásokat kaptak, mivel jelezte: „[ny]ilvánvaló, hogy valamely szakértő vagy partner nem vehet részt olyan ügy értékelésében, amelynek keretében maga valamely támogatásban részesült”. A Bizottság ezzel kapcsolatban emlékeztet arra, hogy a szóban forgó konzorcium valamennyi tagja, valamint több alkalmazni kívánt szakértő támogatást kapott az „Egészségügyi és Fogyasztóvédelmi” Főigazgatóságtól a közegészségügyre vonatkozó közösségi programok végrehajtása körébe tartozó projektek megvalósításáért.

– Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

- 44 Előzetesen ki kell emelni, hogy az elutasító határozat állítólag hibás, illetve hiányos indokolásra vonatkozó érvelés lényegében a Bizottság által elkövetett mérlegelési hibára, valamint az elutasító határozat megalapozatlanságára vonatkozó érven foglalható össze. Ezért e kérdések nem a Bizottságot terhelő indokolási kötelezettség megvizsgálásának körébe, hanem az elutasító határozat érdemének megvizsgálása körébe tartoznak, és így azokat a jelen jogalap második részének vizsgálata során tárgyaljuk. Kizárólag annyiban vizsgáljuk a fentiekben bemutatott érveket a jogalap első része keretében, amennyiben azt ténylegesen az indokolási kötelezettség megsértésére alapított érvek lehet tekinteni.
- 45 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az indokolási kötelezettség mértéke a szóban forgó jogi aktus természetétől és az aktus elfogadásának hátterében álló összefüggésektől függ. Az indokolásból világosan és egyértelműen ki kell tűnnie az intézmény érvelésének oly módon, hogy egyrészt az érdekeltek a jogaik védelme érdekében megismerhessék a meghozott intézkedés indokait, és meggyőződhetnek arról, hogy a határozat megalapozott-e, vagy sem, illetve másrészt, hogy a közösségi bíróság gyakorolhassa jogszerűségi felülvizsgálatát (a Bíróság C-350/88. sz., Delacre és társai kontra Bizottság ügyben 1990. február 14-én hozott ítéletének [EBHT 1990., I-395. o.] 15. és 16. pontja, valamint az Elsőfokú Bíróság T-217/01. sz., Forum des migrants kontra Bizottság ügyben 2003 április 9-én hozott ítéletének [EBHT 2003., II-1563. o.] 68. pontja).
- 46 A jelen ügyben az elutasító határozat kifejezetten megemlíti, hogy az Euphet ajánlatának kizárását az indokolja, hogy egyfelől az Euphet legjelentősebb tagjai által kapott támogatások, másfelől az Euphet által e tekintetben nyújtott garanciák elégtelensége következtében fennáll az összeférhetetlenség kockázata.

47 Az elutasító határozatból tehát világosan és egyértelműen kitűnik a Bizottság érvelése oly módon, hogy egyrészt az érdekeltek a jogaik védelme érdekében megismerhetik a meghozott intézkedés indokait, és meggyőződhetnek arról, hogy a határozat megalapozott-e vagy sem, illetve másrészt oly módon, hogy az Elsőfokú Bíróság gyakorolhatja jogszerűségi felülvizsgálatát.

48 Ebből következően nem lehet helyt adni az elutasító határozat indokolásának hibájára alapított felperesi érvelésnek. Ezért az első jogalap első részét el kell utasítani.

Az összeférhetetlenség hiányáról

– A felek érvei

49 A felperes az első jogalapjának második részében azt kifogásolja, hogy a Bizottság megsértette a költségvetési rendelet 94. cikkét és a közbeszerzési eljárás rendelkezéseit.

50 Először is önmagában az összeférhetetlenség kockázata miatt az Euphet nem zárható ki a közbeszerzési eljárásból. A dokumentáció 9.1.3. pontja világosan kimondja, hogy a szerződés nem ítéltető oda azon pályázóknak vagy ajánlattevőknek, amelyek tekintetében a közbeszerzési eljárás során az összeférhetetlenség valamely esete merülhet fel, azonban sem az ajánlati felhívás, sem a költségvetési rendelet 94. cikke nem határozza meg összeférhetetlenség fogalmát.

- 51 A keretszerződés II.3.1. cikke értelmében önmagában az összeférhetetlenség, illetve még kevésbé az összeférhetetlenség kockázata nem kizáró ok. Elegendő, ha az érdekelt megteszi a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy elkerülje az összeférhetetlenség minden formáját, illetve az összeférhetetlenség kockázatát. E cikk ugyanakkor mechanizmust ír elő azon összeférhetetlenségek feloldására, amelyek a szerződések teljesítése során felmerülhetnek. A Bizottság tehát számolt azzal, hogy a közbeszerzési eljárásban felmerülhet az összeférhetetlenség kockázata, aminek folytán az ilyen kockázat fennállása nem igazolhatja a felperes kizárását.
- 52 A felperes ehhez hozzáfűzi, hogy az Euphet által javasolt megoldás nagy mértékben meghaladta a keretszerződés-tervezetben támasztott követelményeket, amennyiben az nem pusztán utólagos, azaz az egyes egyedi szerződések teljesítése során alkalmazott, hanem az egyes egyedi szerződések tárgyától és típusától függő előzetes, azaz a pályázati dokumentáció összeállításának szakaszában megvalósítandó ellenőrzési megoldást javasolt. E megközelítés a lehető legteljesebb mértékben lehetővé teszi azt, hogy elkerülhető legyen az összeférhetetlenség kockázatának felmerülése a konkrét feladat ellátása során. Az Euphet által a Bizottság részére küldött, 2005. február 10-i levélben foglaltak így biztosították az Euphet munkatársainak függetlenségét.
- 53 A felperes azt állítja, hogy a Bizottság nem követelhetett ennél többet az Euphetből, annál is kevésbé, mivel a keresetlevél benyújtásának napján az egyedi szerződések pontos feltételei még nem voltak ismertek. A Bizottság tehát nem zárhatta volna ki az Euphetet anélkül, hogy a megkötendő egyedi szerződések részletes feltételeiről tudomást szerzett volna. Ha a Bizottság azt kívánta volna, hogy az összeférhetetlenség kockázata miatt ki tudjon zárni egy ajánlattevőt, azt a dokumentációban rögzítenie kellett volna.
- 54 Másfelől az ajánlati felhívás egyetlen irata sem tartalmazta az azon ajánlattevőre vonatkozó kifejezett kizáró okot, amelynek egyik vagy több tagja érdekelt az „Egészségügyi és Fogasztóvédelmi” Főigazgatóság folyamatban lévő projekteiben, és e kizáró okot nem lehet alkalmazni, mivel az sem a költségvetési rendelet 94. cikkében, sem az ítélkezési gyakorlatban nem fordul elő.

- 55 A felperes továbbá azt állítja, hogy az Elsőfokú Bíróság elnökének 2005. szeptember 20-i végzésében foglaltaknak megfelelően meg kell különböztetni azt az esetet, amikor az ajánlattevő tekintetében „[valamely szerződésre vonatkozó] közbeszerzési eljárás során [...] összeférhetetlen[ség]” merül fel, ami igazolhatja azoknak a költségvetési rendelet 94. cikke alapján történő kizárását, és a jelen ügyben felmerült azon esetet, amikor a Bizottság a kizárás igazolása érdekében az összeférhetetlenség kockázatára hivatkozik. A felperes e végzés 88. cikke alapján úgy véli, hogy az Elsőfokú Bizottság feladata a bizonyosság azon szintjének meghatározása, amely szükséges a közbeszerzési eljárásból való kizárás, valamint a Bizottság mérlegelési mozgásterének igazolására, amellyel az az összeférhetetlenség kockázata fennállásának megállapítása során rendelkezik. A Bizottság kizárólag akkor zárhatja ki, illetve akkor kell kizárnia az ajánlattevőt, ha tényleges összeférhetetlenséget állapít meg.
- 56 Másodsorban a felperes azt kifogásolja, hogy a Bizottság nem végezte el az Euphet ajánlatának konkrét vizsgálatát.
- 57 E tekintetben a felperes azon ítélkezési gyakorlatra hivatkozik, miszerint általános jelleggel tilos kizárni valamely ajánlattevőt abból, hogy esetében konkrétan megvizsgálják az összeférhetetlenség feloldásának lehetőségeit (a Bíróságnak a C-21/03. és C-34/03. sz., Fabricom egyesített ügyekben 2005. március 3-án hozott ítélete [EBHT 2005. I-1559. o.] és az Elsőfokú Bíróság T-160/03. sz., AF Con Management Consultants és társai kontra Bizottság ügyben 2005. március 17-én hozott ítéletének [EBHT 2005., II-981. o.] 75–78. pontja).
- 58 A Bizottság vitatja azt az állítást, hogy kizárólag az összeférhetetlenség kockázatának fennállása miatt zárták ki az Euphetet a közbeszerzési eljárásból.
- 59 A Bizottság először is azt állítja, hogy a költségvetési rendelet 94. cikkének a dokumentáció 9.1.3. pontjában megismételt rendelkezései azon ajánlattevők kizárását írják elő, amelyek tekintetében valamely szerződésre vonatkozó „közbeszerzési eljárás során [...] összeférhetetlen[ség]” merül fel. E rendelkezések különösen

arra az esetre vonatkoznak, amikor az összeférhetetlenség kockázata már a közbeszerzési eljárás szakaszában jelen van, és e kockázat hátrányosan befolyásolhatja annak lefolyását. Ennélfogva, ha az összeférhetetlenség kockázata már a szerződés odaítélését megelőzően fennáll, az az ajánlat tekintetében kizáró oknak minősül. Más lenne a helyzet akkor, ha a szerződés odaítélésekor még nem létező összeférhetetlenség a szerződés teljesítése során merülne fel. Ezen utóbbi esetekben szerződéses rendelkezés szolgál az esetleges összeférhetetlenség feloldására. Az összeférhetetlenségnek már a szerződés odaítélésétől kezdődően jelen lévő valós kockázata olyan jogos kizáró ok, amely az ajánlatnak a közbeszerzési eljárásból a költségvetési rendelet 94. cikke alapján történő kizárásával jár. Amennyiben megállapítható az összeférhetetlenség „jövőbeni” (a szerződés teljesítésekor történő) felmerülésének súlyos kockázata, az „tényleges” összeférhetetlenségnek minősül a közbeszerzés szempontjából.

- 60 Továbbá az ajánlattételi felhívás ugyan nem állapítja meg az ajánlattevők számára azt a kötelezettséget, miszerint az ajánlatukban fel kell tüntetniük, hogy milyen intézkedéseket javasolnak az összeférhetetlenségek orvoslására, ennek hiánya azonban azzal magyarázható, hogy az összeférhetetlenségnek még a szerződés odaítélése előtt történő megállapítása a dokumentáció 9.1.3. pontja és a költségvetési rendelet 94. cikke alapján az érintett ajánlat kizárását eredményezné.
- 61 Végül, az összeférhetetlenség kockázatának az Euphet szempontjából történő megállapításához egyáltalán nem szükséges a keretszerződést követően megkötendő egyedi szerződések tartalmának előzetes ismerete. Elegendő annak a megállapítása, hogy figyelemmel magának a keretszerződésnek a tárgyára, komolyan kétségbe vonható az Euphetnek a rábízandó feladatok ellátása során tanúsítandó objektivitása és elfogulatlansága.
- 62 Ami az Euphet azon érvét illeti, miszerint nem végezték el az ajánlatának a konkrét vizsgálatát, a Bizottság azt válaszolja, hogy a jelen ügyben az értékelő bizottság konkrétan megvizsgálta azt, hogy fennáll-e összeférhetetlenség. Ennek keretében megállapította, hogy a szóban forgó konzorcium valamennyi tagja, valamint több alkalmazni kívánt szakértő támogatást kapott az „Egészségügyi és Fogyasztóvédelmi” Főigazgatóságtól a közegészségügyre vonatkozó közösségi programok végrehajtásába tartozó projektek megvalósításáért. E szervezetek az értékelés tárgyának

elvégzésében való részvételük során abba a helyzetbe kerülhetnek, hogy a közbenső, illetve utólagos értékelés keretében a saját munkájukat bírálják el, ami veszélyezteti az objektivitásukat és elfogulatlanságukat. Emellett az utólagos értékelés keretében is felmerül az összeférhetetlenség kockázata, mivel azon szervezetek, amelyek egyes programok végrehajtása során rendszeresen támogatásban részesülnek, befolyásolhatják e programok későbbi alakulását és irányát.

- 63 A Bizottság visszautasítja azt a felvetést, miszerint összeférhetetlenség kizárólag az egyedi programok közbenső, illetve utólagos értékelése során merülhet fel. Ugyanis – mivel az előzetes értékelések a Bizottság közegészségügyre vonatkozó jövőbeni politikájának támogatását és irányának meghatározását szolgálják – a rendszeres támogatásban részesülő szervezetek hajlamosak lehetnek arra, hogy valamely jövőbeni cselekvési program fő irányainak meghatározása során a saját érdeküket helyezték előtérbe.

– Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

- 64 Az Euphet által benyújtott ajánlatot elutasító határozatot az ajánlattevő személyében felmerülő összeférhetetlenség, az erre vonatkozóan felmerült kockázatnak az Euphet általi el nem ismerése, és az annak orvoslását lehetővé tevő, az ajánlatban szerepeltetendő konkrét ajánlatok hiánya indokolta. Ennek megfelelően először is azt kell meghatározni, hogy egyfelől a Bizottság az Euphet által benyújtott ajánlat elutasítása érdekében jogosan hivatkozhatott-e az összeférhetetlenség kockázatára, és másfelől, hogy valóban e kockázat fennállása indította-e a Bizottságot az elutasító határozat elfogadására. Ezt követően azt kell megvizsgálni, hogy a Bizottság valójában megalapozottan vélte-e úgy, hogy a jelen ügyben ténylegesen létezett a hivatkozott összeférhetetlenség kockázata.

- 65 Az elutasító határozat jogi alapja a költségvetési rendeletnek a dokumentáció 9.1.3. pontjában megismételt 94. cikkében található, amely előírja azon ajánlattevők

kizárását a szerződés odaítélésének szakaszából, amelyek a „közbizszerzési eljárás során [...] összeférhetetlenek”. Emellett az elutasító határozat az összeférhetetlenség meghatározására a keretszerződés II.3.1. cikkének szövegét említi, amely szerint: „[a] nyertes pályázó meghoz minden olyan intézkedést, amely szükséges az olyan helyzetek megelőzéséhez, amelyek veszélyeztethetik a szerződés elfogulatlan és objektív teljesítését. Az összeférhetetlenség különösen gazdasági érdekeltségek, politikai vagy nemzeti szintű viszonyok, rokoni és érzelmi kapcsolatok, vagy közös érdekeken alapuló bármely más releváns kapcsolat esetén állhat fenn”. A II.3.1. cikk továbbá akként rendelkezik, hogy „[a]z ajánlattevő gondoskodik arról, hogy munkatársai, ügyvezető szerve és vezető tisztségviselői nem kerüljen olyan helyzetbe, amely összeférhetetlenséghez vezethet”.

66 A költségvetési rendelet 94. cikkét annak szövege alapján alkalmazni kell a Községek költségvetéséből részben vagy teljes mértékben finanszírozott közbeszerzésekre. Nem létezik tehát különbség aszerint, hogy az adott közbeszerzési eljárás keretszerződésre vagy valamely más típusú szerződésre vonatkozik.

67 E rendelkezés azonban kizárólag akkor teszi lehetővé az ajánlattevőnek a közbeszerzési eljárásból történő kizárását, ha az abban említett összeférhetetlenség nem hipotetikus, hanem valós. Ez nem azt jelenti, hogy önmagában az összeférhetetlenség kockázata nem elegendő az ajánlat kizárásához. Ugyanis az összeférhetetlenség főszabály szerint csak a szerződés teljesítése során konkretizálódhat. A szerződés megkötése előtt az összeférhetetlenség csak lehetséges lehet, és következésképpen a költségvetési rendelet 94. cikke az összeférhetetlenség kockázatának értékelését kívánja meg. Az ajánlat konkrét elbírálását és az ajánlattevő helyzetének megvizsgálását követően e kockázatnak ténylegesen megállapíthatónak kell lennie ahhoz, hogy az ajánlattevőt kizárják az eljárásból. Pusztán az összeférhetetlenség eshetősége nem elegendő e tekintetben.

68 Ebből következően figyelembe kell venni azt, hogy valamely keretszerződés odaítélésére vonatkozó közbeszerzési eljárásban főszabály szerint az egyéni szerződéseket, amelyeknek odaítélése az összeférhetetlenség kockázata hiányának igazolásához vezet, szűkségszerűen azt megelőzően kötik, mielőtt az egyedi

feladatok elvégzésével megbíznák a keretszerződést elnyerő pályázót. Ennek megfelelően ugyanilyen helyzetben az összeférhetetlenség felmerülésének kockázata kizárólag olyan döntő körülmények bekövetkezése esetén állapítható meg, amikor az ajánlattevő képtelen elkerülni, hogy a keretszerződésben foglalt feladatok többségének végrehajtása során felmerüljön az elfogultságának a kockázata.

69 A jelen ügyben az elutasító határozat tehát joggal tartalmazta azt, hogy az összeférhetetlenségnek nem hipotetikus, hanem a valós esete merült fel, és éppen ennek a felmerülése indította a Bizottságot arra, hogy meghozza e határozatot.

70 Ugyanis a fenti 16. pontban foglaltaknak megfelelően az elutasító határozat kiemeli, hogy az Euphet fő partnerei érdekeltek az „Egészségügyi és Fogyasztóvédelmi” Főigazgatóság tevékenységeiben, különösen mivel jogosultként szerepelnek számos e területen, valamint a közegészségügy területén kötött támogatásra vonatkozó szerződésben, jóllehet az Euphet nem ismeri el a tagjainak a közegészségügyi programok végrehajtásában való érdekeltségét.

71 A Bizottság szintén megjegyezte, anélkül hogy e tekintetben cáfolták volna, hogy az Euphet által ajánlott legtapasztaltabb szakértők többsége olyan szervezetekhez kötődött, amelyek jelentős mértékben kaptak támogatást a Bizottságtól a közegészségügy területére vonatkozó közösségi programok megvalósításával kapcsolatban.

72 A fentiekből kiindulva a Bizottság az elutasító határozatában és a 2005. május 19-i megerősítő levelében ily módon arra a megállapításra jutott, hogy az összeférhetetlenség „nagyfokúnak” minősített kockázata már a közbeszerzési eljárás szakaszában fennáll elvben, jóllehet az a következményeket illetően még nem konkretizálódott.

- 73 Ebből következően a Bizottság a költségvetési rendelet 94. cikke, valamint a dokumentáció 9.1.3. pontja alapján ténylegesen megvizsgálta az Euphet ajánlatát. Ezért nem lehet helyt adni a felperes azon érvének, miszerint a Bizottság az ajánlat elutasítása során e rendelkezésekkel ellentétes szempontokat vett figyelembe.
- 74 A felperes ellenérvei nem alkalmasak arra, hogy megkérdőjelezzék e következtetést.
- 75 Irreleváns azon érv, miszerint a keretszerződés II.3.1. cikke nem már a közbeszerzési eljárás szakaszában fennálló, hanem kizárólag a keretszerződés teljesítése során felmerülő összeférhetetlenségre vonatkozik, tekintve hogy a jelen ügyben az összeférhetetlenség a szerződés odaítélésétől kezdődően létezik, ami így igazolja az ajánlatnak a költségvetési rendelet 94. cikke és a dokumentáció 9.1.3. pontja alapján történő kizárását. A felperes ugyanezen okból állítja eredménytelenül azt, hogy az összeférhetetlenségre javasolt megoldás meghaladta a keretszerződésben támasztott követelményeket, amennyiben az az egyedi szerződések tárgyától és típusától függő előzetes, azaz a pályázati dokumentáció összeállításának szakaszában megvalósítandó ellenőrzést is magában foglalta.
- 76 Ugyanígy a felperes állításával ellentétben, mivel a keretszerződés tárgya kifejezetten meghatározásra került, a Bizottság helytállóan állapíthatta meg, hogy a kapott támogatások miatt az ajánlat benyújtásától kezdődően kétségbe vonható az Euphet fő partnereinek objektivitása, mivel ezen esetben az értékelő – az elutasító határozatban foglaltaknak megfelelően – olyan helyzetbe kerülhet, amelyben a saját munkáját kell elbírálnia, ami összeférhetetlenséghez vezet.
- 77 Ami ezt követően azt a kérdést illeti, hogy a Bizottság megalapozottan állapította-e meg a jelen ügyben az összeférhetetlenség kockázatának az Euphet részéről történő

felmerülését, és megalapozottan vélte-e úgy, hogy az nem ismerte el e kockázatot, a fenti 70. pontban kifejtetteknek megfelelően hangsúlyozni kell, hogy a Bizottság az elutasító határozatában rögzíti, anélkül hogy ezt a felperes cáfolta volna, hogy az értékelő bizottság megállapítása szerint az Euphet fő partnerei több, sőt számos támogatási szerződést kötöttek az „Egészségügyi és Fogyasztóvédelmi” Főigazgatósággal, különösen a közegészségügy területén. Tekintettel a keretszerződés tárgyára, nevezetesen az „Egészségügyi és Fogyasztóvédelmi” Főigazgatóság szakterületeire vonatkozó értékelés[ére], a Bizottság joggal vélte úgy, hogy már a közbeszerzési eljárás szakaszában olyan összeférhetetlenség áll fenn, amely befolyásolhatja a keretszerződésnek az Euphet általi elfogulatlan és objektív teljesítését. Emellett a Bizottság az elutasító határozatban emlékeztet arra, hogy az Euphet ajánlata rögzítette: „[a]z Euphet tudomásul veszi és vállalja, hogy egyetlen értékelő szervezet [nek] vagy annak egyetlen képviselőj[ének] sem [szabad] a legcsekélyebb mértékben ténylegesen vagy lehetséges módon összeférhetetlen[nek lennie] a keretszerződés teljesítése keretében ellátott feladatai során. Megerősítjük, hogy az Euphetben szereplő valamennyi résztvevő teljes mértékben független a Bizottságtól, és e tekintetben semmilyen kockázatra nem számítunk”. Ezért azt kell megállapítani, hogy a Bizottság szintén joggal jutott arra a következtetésre az elutasító határozatában, hogy „az Euphet nem közölte azt a tényt, hogy a konzorciumban részt vevő partnerei közül többen jelentős mértékben érdekeltek közegészségügyi programok megvalósításban”, valamint arra, hogy „[t]ekintettel az [összeférhetetlenségből] eredő jelentős kockázat felmerülésére, olyan részletes és konkrét magyarázatra lett volna szükség, amely lehetővé tette volna annak megállapítását, hogy miként oldható meg az [összeférhetetlenségből] adódó probléma, és szüntethető meg a kockázat”.

- 78 A fentiekből következően a Bizottság megalapozottan vélhette úgy, hogy a költségvetési rendelet 94. cikke, valamint a dokumentáció 9.1.3. pontja alapján ki kell zárni az Euphet ajánlatát a költségvetési eljárásból.

- 79 Minden alapot nélkülöz a felperes azon érve, miszerint általános jelleggel tilos kizárni valamely ajánlattevőt abból, hogy konkrétan megvizsgálják az ajánlatát, és különösen az összeférhetetlenség feloldása érdekében tett javaslatait.

- 80 A fenti megállapításokból ugyanis az következik, hogy a Bizottság a jelen ügyben a közbeszerzési eljárásból történő kizárása előtt elvégezte az Euphet által benyújtott ajánlat konkrét vizsgálatát. Ezenkívül az összeférhetetlenség feloldása érdekében tett javaslatok megvizsgálásának állítólagos elmaradása közömbös, mivel a Bizottság a költségvetési rendelet 94. cikke, valamint a dokumentáció 9.1.3. pontja értelmében köteles volt az Euphet ajánlatának elutasítására.
- 81 A fentiek alapján nem lehet helyt adni a felperes összeférhetetlenség hiányára vonatkozó érvelésének, és az első jogalap második részét el kell utasítani.

A bizalomvédelem elvének megsértéséről és a végrehajtási rendelet 138. cikkéről

– A felek érvei

- 82 A felperes az első jogalapjának harmadik részében azt állítja, hogy a Bizottság – jóllehet annak más főigazgatóságai által – korábban elfogadta az Euphet ajánlatában az összeférhetetlenség feloldására tett javaslatokat. Mivel a Bizottság eltért a korábbi gyakorlatától, megsértette a bizalomvédelem elvét.
- 83 A felperes ezt azzal egészíti ki, hogy amennyiben a Bizottság az Euphet ajánlatának jogellenes elutasítását követően harmadik személynek ítélte oda a szerződést, megsértette a végrehajtási rendelet 138. cikkét.

84 A Bizottság erre azt a választ adja, hogy a felperes nem támasztja alá kellőképpen a bizalomvédelem elvének megsértésére vonatkozó állítását.

85 A Bizottság egyaránt vitatja, hogy a szerződésnek valamely harmadik személy részére történő odaítélése a végrehajtási szabályok 138. cikke megsértésének minősül. E rendelkezés pusztán megkülönbözteti a szerződések odaítélésének két formáját, nevezetesen a legalacsonyabb összegű ellenszolgáltatás alapján történő eljárást és az összességében a legelőnyösebb ajánlat szempontja szerint történő eljárást. Az Euphet ajánlatának a kiválasztás és odaítélés szakaszába történő felvétele nem jelenti szükségszerűen azt, hogy ő nyeri el a szerződést.

– Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

86 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a bizalomvédelemre való hivatkozás joga, amely a Közösség alapelveinek egyike, minden jogalanyt megillet, akiben a közösségi adminisztráció megalapozott elvárásokat keltett azáltal, hogy számára határozott ígéreteket tett. Ahhoz, hogy a tájékoztatás ilyen ígéretnek minősüljön, bármilyen formában is közölték azt, a tájékoztatásnak pontosnak, feltételhez nem kötöttnek és egybehangzónak kell lennie, valamint hatáskörrel rendelkező és megbízható forrásból kell származnia (az Elsőfokú Bíróság T-66/96. és T-221/97. sz., Mellett kontra Bíróság egyesített ügyekben 1998. július 21-én hozott ítéletének [EBHT-KSZ 1998., I-A-449. és II-1305. o.] 104. és 107. pontja).

87 Erre vonatkozóan a felperes pusztán a Bizottság más közbeszerzési eljárásokban állítólag elfogadott álláspontjára hivatkozik, anélkül hogy e tekintetben egyébként alátámasztaná kijelentéseit. E körülmények még azok bizonyítása esetén sem minősülnek az intézmény által tett határozott ígéretnek, és ezért nem kelthetnek jogos bizalmat az Euphetben a szóban forgó keretszerződés által javasolt mechanizmus Bizottság általi elfogadását illetően.

- 88 Figyelmen kívül marad a felperes azon állítása, miszerint az Euphet jogellenes kizárása folytán olyan ajánlattevőnek ítélték a szerződést, amelynek ajánlata nem volt összességében a legelőnyösebb, amennyiben figyelemmel az Euphet személyében felmerült összeférhetetlenség fennállására (lásd a fenti 77. és 78. pontot), a Bizottság köteles volt ajánlatának elutasítására.
- 89 Ennélfogva a felperes érvelésének nem lehet helyt adni. Az első jogalap harmadik részét tehát el kell utasítani.
- 90 Tekintettel a fenti megfontolásokra, az első jogalapot teljes egészében el kell utasítani.

A második jogalapról, amely szerint jogellenesen megfosztották az Euphetet attól, hogy az összeférhetetlenségre vonatkozóan kiegészítő információkat adjon elő

- 91 A felperes a második jogalapja keretében lényegében arra hivatkozik, hogy a Bizottság megsértette az ajánlat elutasítását megelőzően kiegészítő információk kérésére irányuló kötelezettségét, ami a végrehajtási rendelet 146. cikkének (3) bekezdéséből, a bizalomvédelem elvéből, valamint az egyenlő bánásmód elvéből következik.

A felek érvei

- 92 A felperes szerint a Bizottság nem utasíthatta volna el az Euphet ajánlatát anélkül, hogy biztosította volna számára a védekezés lehetőségét, és az értékelő bizottságnak legalább azt kellett volna lehetővé tennie számára, hogy e tekintetben észrevételekkel éljen.

- 93 A felperes először is azt kifogásolja, hogy ellentétben a végrehajtási rendelet 146. cikkének (3) bekezdésében foglaltakkal, a Bizottság nem hívta fel az Euphetet az összeférhetetlenségre vonatkozó kiegészítő információk benyújtására.
- 94 A felperes másodszor a bizalomvédelem elvének megsértésére hivatkozik, továbbá a Bizottság és egy ajánlattevő közötti levelezést említve azt állítja, hogy a Bizottság irányadó gyakorlata szerint szükség esetén kiegészítő információkat kérnek a jelöltektől vagy az ajánlattevőktől. E gyakorlatot megerősíti a Bíróságnak a közbeszerzésekre vonatkozó ítélkezési gyakorlata, és különösen a fenti 57. pontban említett Faricom-ügyben hozott ítélete. A felperes szerint azzal, hogy a Bizottság nem kért kiegészítő információkat, szembehelyezkedett az ítélkezési gyakorlat által is megerősített bevett gyakorlattal, és megsértette a bizalomvédelem elvét. Egyébként a felperes nem ismer olyan eseteket, amikor az összeférhetetlenség miatt zárták ki az ajánlattevőt. Ha a Bizottság nem képes bizonyítani, hogy léteznek ilyen esetek, a bizalomvédelem elvének megsértése nélkül zárhatja ki az ajánlattevőt.
- 95 A felperes a költségvetési rendelet 89. cikke (1) bekezdésében, illetve 99. cikkében rögzített egyenlő bánásmód elvére, illetve a hátrányos megkülönböztetés tilalmának elvére hivatkozva azt kérdezi, hogy a Bizottság a szóban forgó ajánlattételi felhívás keretében biztosította-e más ajánlattevők számára kiegészítő információk benyújtását. A felperes a Bizottság érvelésében rejlő ellentmondásra utal, amely intézmény egyfelől az ellenkérelmében azt állítja, hogy „a pályázatok felbontását követően, egyetlen ajánlattevőtől sem kértük kiegészítő információk benyújtását”, másfelől pedig az Elsőfokú Bíróság elnökénél előterjesztett előzetes intézkedés iránti kérelem tárgyában folyó eljárásban 2005. június 24-én benyújtott viszonzválaszában kijelenti, hogy egyes ajánlattevőket felkért annak bizonyítására, hogy az előírt határidőn belül küldték el ajánlatukat, amely kérésre feltehetően az ajánlatok felbontását vagy legalábbis az ajánlatok benyújtására előírt határidőt követően került sor. A felperes úgy véli, hogy amennyiben ezen ajánlattevőktől információkat kértek, míg az Euphet

részére nem biztosították sem a védekezés lehetőségét, sem az összeférhetetlenségre vonatkozó véleményének előadását, a Bizottság megsértette az ajánlattevők között alkalmazandó egyenlő bánásmód elvét.

- 96 A Bizottság azt állítja, hogy kizárólag akkor köteles az ajánlattevő meghallgatására, ha az ajánlattevőnek a szerződésekből és támogatásokból a költségvetési rendelet 96. cikke alapján a jövőre nézve történő kizárásához hasonló közigazgatási vagy pénzügyi szankciók kiszabását tervezi, akkor viszont nem, amikor a költségvetési rendelet 94. cikke alapján az adott közbeszerzési eljárásból kizárja az ajánlattevőt.
- 97 E tekintetben a Bizottság először arra hívja fel a figyelmet, hogy a végrehajtási rendelet 146. cikkének (3) bekezdése egyáltalán nem állapít meg kötelezettséget a benyújtott igazoló okmányok pontosítására vonatkozóan. Mindenesetre a költségvetési rendelet 99. cikke és a végrehajtási rendelet 148. cikkének (3) bekezdése alapján a Bizottság és az ajánlattevők közötti szerződések nem teszik lehetővé az ajánlat feltételeinek módosítását.
- 98 A Bizottság másodsorban vitatja azon általános gyakorlat létezését, amely szerint az összeférhetetlenség alapján történő kizárását megelőzően rendszeresen kiegészítő információkat kérnek az ajánlattevőtől. Emellett a Bizottságnak a felperes által benyújtott, valamely másik közbeszerzési eljárással kapcsolatos levelezése az ajánlat bizonyos körülményeire vonatkozó kiegészítő információk kérését tartalmazta, és az semmiben nem bizonyítja, hogy a Bizottság valamely állandó gyakorlat keretében meghallgatja az ajánlattevőket azt megelőzően, hogy a költségvetési rendeletben említett valamely kizáró ok alapján elutasítja az ajánlatukat.
- 99 E tekintetben a felperesnek a fenti 57. pontban említett Fabricom-ügyben hozott ítéletre való hivatkozása irreleváns, mivel abban a Bíróság olyan belga szabályozást

vizsgált, amely automatikusan kizárta a közbeszerzési szerződésre vonatkozó előkészítő dokumentáció elkészítésével megbízott személyeket az e szerződésre vonatkozó közbeszerzési eljárásból, míg a jelen ügyben a Bizottság nem zárta ki az Euphetet a közbeszerzési eljárásból való részvételből. Először az Euphet benyújtotta ajánlatát, amelynek elbírálása keretében ezt követően a Bizottság az ajánlatban szereplő adatok alapján és az odaítélendő szerződés tárgyának figyelembevételével megvizsgálta, hogy fennáll-e az összeférhetetlenség. Az ajánlat elutasítása az összeférhetetlenség fennállásának tulajdonítható. A felperes azon érvelése, amelyben azt állítja, hogy az Euphet automatikus kizárás áldozata lett, mivel az összeférhetetlenség fennállásának konkrét elbírálása csak a szerződés odaítélését követően lehetséges, pontosabban akkor, amikor a keretszerződés végrehajtása körében sor kerül valamely egyedi szerződés megkötésére, nem egyeztethető össze a költségvetési rendelet 94. cikkében foglalt rendelkezésekkel. E cikk ugyanis lehetővé teszi azon jelöltek, illetve ajánlattevők közbeszerzési szerződésből történő kizárását, amelyek személyében már a szerződés odaítélése előtt összeférhetetlenség merül fel.

- 100 A Bizottság harmadsorban hangsúlyozza, hogy az ajánlatok felbontását követően egyetlen ajánlattevőtől sem kért információkat valamely esetleges összeférhetetlenségre vonatkozóan. Az érvelésében rejlő állítólagos ellentmondást illetően pedig kijelenti, hogy az ajánlatot tartalmazó borítékra nyomott postai levélbélyegző alig olvasható volta miatt egyes ajánlattevőket valóban felkért annak bizonyítására, hogy az előírt határidőn belül küldték el ajánlatukat. Azonban e helyzet nem hasonlít az Euphet helyzetéhez. Amint azt a Bíróság a T-195/05. R. sz., Deloitte Business Advisory kontra Bizottság ügyben 2005. szeptember 20-án hozott ítélet (EBHT 2005., II-3485. o.) 120. pontjában megállapította, az ajánlatot tartalmazó borítékra nyomott postai levélbélyegző alig olvasható volta nem vehető egy tekintet alá magának az ajánlatnak valamely hiányosságával.

Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

- 101 Először is, ami azt illeti, hogy a Bizottságnak fel kellett volna-e hívnia az Euphetet az összeférhetetlenségre vonatkozó kiegészítő információk benyújtására, emlékeztetni

kell arra, hogy a végrehajtási rendelet 146. cikke (3) bekezdésének első albekezdése előírja, hogy ha a részvételi kérelmek, illetve az ajánlatok nem felelnek meg az ajánlati felhíváshoz mellékelt okmányokban meghatározott valamennyi lényeges követelménynek vagy az azokban megállapított egyedi követelményeknek, azok kizárásra kerülnek. Azonban a végrehajtási rendelet 146. cikke (3) bekezdésének második albekezdése szerint az értékelő bizottság felkérheti a pályázókat, illetve az ajánlattevőket, hogy meghatározott határidőn belül nyújtsanak be kiegészítő anyagot, vagy tisztázzák a kizárási és kiválasztási szempontokra vonatkozóan benyújtott okmányokban foglaltakat.

- 102 A végrehajtási rendelet 146. cikke (3) bekezdése második albekezdésének szövegéből kitűnik, hogy e rendelkezés feljogosítja az értékelő bizottságot arra, hogy a kizárási és kiválasztási szempontokra vonatkozóan benyújtott igazoló okmányokat illetően kiegészítő információkat kérjen az ajánlattevőktől. Ebből következően e cikket nem lehet akként értelmezni, hogy az alapján az értékelő bizottság köteles ilyen információkat kérni az ajánlattevőktől (lásd ennek megfelelően az Elsőfokú Bíróságnak a T-19/95. sz., Adia Interim kontra Bizottság ügyben 1996. május 8-án hozott ítéletének [EBHT 1995., II-321. o.] 44. pontját).
- 103 Ennélfogva a jelen ügyben a Bizottság megalapozottan juthatott arra a következtetésre, hogy a költségvetési rendelet 94. cikke és a dokumentáció 9.1.3. pontja alapján összeférhetetlenség következtében kizárja az Euphet ajánlatát a közbeszerzési eljárásból anélkül, hogy a végrehajtási rendelet 146. cikke (3) bekezdésének második albekezdése alapján köteles lenne kiegészítő információk kérésére.
- 104 Másodszor, ami a bizalomvédelem elvének állítólagos megsértését illeti, emlékeztetni kell arra, hogy a fenti 86. pontban említett ítélkezési gyakorlat szerint az adminisztráció által adott pontos ígéretek hiányában senki nem hivatkozhat a bizalomvédelem elvére.

- 105 A jelen ügyben a felperes a Bizottság azon általános gyakorlatára hivatkozik, amelyet a felperes szerint egyébként az ítélezési gyakorlat is megerősít, amelynek megfelelően rendszeresen kiegészítő információkat kérnek az ajánlattevőtől a kizárását megelőzően.
- 106 A felperes által benyújtott iratok azonban egyetlen, nevezetesen „az Audiovizuális Szolgálatok és Előállítás osztályának előzetes értékelésére” vonatkozó PO/2004-62/B3. sz. ajánlattételi felhíváshoz kapcsolódnak, amelyre maga a felperes is ajánlatot küldött be. Ráadásul az értékelő bizottság nem az összeférhetlenség kockázatára vonatkozóan kért kiegészítő információkat, hanem egyfelől arra vonatkozóan, hogy „a Deloitte-nak a teljes európai kontinens 300 városában való jelenléte [alátámasztja-e] azt, hogy az EU valamennyi tagállamában képes a közbeszerzési szerződés tárgyát képező tevékenységek ellátására, másfelől pedig arra, hogy nem érkeztek meg a „gondos teljesítésre vonatkozó igazolások”.
- 107 Emellett a felperes nem ad elő semmilyen olyan konkrét körülményt, amelyből az következik, hogy a Bizottság határozott ígéretet tett az Euphetnek arra nézve, hogy az értékelő bizottság kiegészítő információkat fog tőle kérni az összeférhetlenség kockázatára és arra vonatkozóan, hogy megfelelő-e az Euphetnek az e kérdésre adott válasza.
- 108 Ilyen körülmények között a felperes nem hivatkozhat a bizalomvédelem elvének megsértésére.
- 109 Nem cáfolja e megállapítást a felperesnek a fenti 57. pontban említett Fabricom-ügyben hozott ítéletre történő hivatkozása, amely ítélet olyan jogi és ténybeli helyzetet tárgyal, amely nem hasonló a jelen kereset alapján az Elsőfokú Bíróság előtt indult eljárásban szóban forgó helyzethez.

- 110 Harmadszor, el kell utasítani a felperes a bizalomvédelem elvének és a hátrányos megkülönböztetés tilalma elvének megsértésére alapított jogalapját a tekintetben, hogy a Bizottság állítólag információkat kért más ajánlattevőktől, míg az Euphet részére nem biztosította sem a védekezés lehetőségét, sem az összeférhetetlenségre vonatkozó véleményének előadását. Az egyenlő bánásmód megköveteli, hogy hasonló helyzeteket ne kezeljenek eltérően, és különböző helyzeteket ne kezeljenek egyenlően, kivéve ha e bánásmód objektíve igazolható (lásd a fenti 57. pontban hivatkozott Fabricom-ügyben hozott ítélet 27. pontját). Nem hasonló annak az ajánlattevőnek a helyzete, akinek az ajánlata valamely alig olvasható postai bélyegzővel ellátott borítékban található azon ajánlattevő helyzetéhez, akinek az ajánlata hiányos, mivel az első esetben a Bizottság által megállapított hiba az ajánlattevő akaratától független körülményeknek, míg a második esetben a megállapított hiba az ajánlatban rejlő valamely hiányosságnak tulajdonítható. Az Euphet ajánlatának elutasítása tehát nem sérti az egyenlő bánásmód elvét.
- 111 Következésképpen nem állapítható meg a költségvetési rendelet 88. és 89. cikkében rögzített egyenlő bánásmód és hátrányos megkülönböztetés tilalma elveinek a Bizottság általi megsértése.
- 112 El kell tehát utasítani a második jogalapot és ennél fogva az elutasító határozat megsemmisítése iránti kérelmeket.
- 113 Az előző határozat megsemmisítése iránti kérelem elutasítása következtében el kell utasítani az e határozathoz szorosan kapcsolódó, a szerződés valamely harmadik személy részére történő odaítéléséről rendelkező határozat megsemmisítése iránti kérelmet.
- 114 A fentiekből az következik, hogy a keresetet teljes egészében el kell utasítani.

A költségekről

- 115 Az eljárási szabályzat 87. cikkének 2. §-a alapján az Elsőfokú Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte.
- 116 A jelen ügyben, mivel a felperes pervesztes lett, kötelezni kell a költségek viselésére, ideértve az ideiglenes intézkedés iránti eljárásban felmerült költségeket.

A fenti indokok alapján

AZ ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁG (negyedik tanács)

a következőképpen határozott:

- 1) **A keresetet elutasítja.**
- 2) **A felperest, a Deloitte Business Advisory NV-t kötelezi a költségek viselésére, ideértve az ideiglenes intézkedés iránti eljárásban felmerült költségeket.**

Legal Wiszniewska-Białecka Moavero Milanese

Kihirdetve Luxembourgban, a 2007. április 18-i nyilvános ülésen.

E. Coulon

hivatalvezető

H. Legal

elnök